

בית המשפט העליון

דנ"א 6021/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקשת: אר.טו.אם קורפוראשיין בע"מ

נגד

המשיב: פקיד שומה תל אביב 5

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה מיום 4.8.2020 בע"א 7916/19 אשר ניתן על ידי כבוד השופטים י' עמית, נ' סולברג וע' ברון

בשם המבקשת: עו"ד אביגדור פלדמן

החלטה

זוהי בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה בע"א 7916/19 (השופטים י' עמית, נ' סולברג וע' ברון) מיום 4.8.2020 (להלן: פסק הדין). פסק הדין דן בשישה ערעורים מאוחדים שעניינם המשותף נוגע להלכה שנקבעה בע"א 4946/16 שלמה טעד נ' פקיד שומה אשקלון (12.9.2017) (להלן: עניין טעד או הלכת טעד).

1. סעיף 45 לחוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן: חוק תוכנית ההבראה) מטיל היטל על מעסיקים בגין העסקתם של "עובדים זרים" (להלן: ההיטל), לצד היטל מופחת על ענפים מסוימים. מטרת ההיטל היא ייקור עלויות העסקת עובדים זרים ותמרוץ העסקת עובדים ישראלים. ביום 12.9.2017 ניתן על-ידי בית משפט זה פסק הדין בעניין טעד, בו נקבע כי חובת תשלום ההיטל חלה גם על מעסיקים של עובדים מסתננים שמחזיקים ברישיון שהייה זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: עובדים מסתננים), כפי שהיא חלה על מעסיקים של

עובדים זרים המגיעים כחוק לישראל והמחזיקים באשרה ורישיון לישיבת ביקור מסוג ב/1 (עובד זמני). בקשה לדיון נוסף על עניין סעד נדחתה (דנ"א 8496/17 ישרוטל בע"מ נ' פקיד שומה אילת (31.5.2018) (להלן: עניין ישרוטל)).

2. המבקשת בהליך זה – אר.טו.אם קורפוראטיין בע"מ (להלן: המבקשת) – היא חברה פרטית המפעילה מספר מסעדות, בהן הועסקו בשנים 2011-2013 עובדים מסתננים יוצאי אריתריאה וסודן. בעקבות פסק הדין בעניין סעד, הוציא המשיב, פקיד שומה תל אביב, שומות עבור שנות המס 2011-2013 אשר כללו את חובת תשלום ההיטל, בסך כולל של כ-2.3 מיליון ש"ח. המבקשת ערערה על שומות אלה בפני בית המשפט המחוזי (ע"מ (ת"א) 8420-09-16 אר.טו.אם קורפוראטיין בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5), ועל דחיית ערעורה הגישה ערעור לבית משפט זה.

3. כאמור, פסק הדין העומד במוקד בקשה זו אשר ניתן פה אחד מפי השופט י' עמית דן בערעורה של המבקשת לצד חמישה ערעורים נוספים. פסק הדין עסק בעיקרו בשלוש שאלות: ראשית, האם יש לסטות מהלכת סעד ולפטור עובדים מסתננים מתחולת ההיטל; שנית, האם יש להשוות בין מעמדם של עובדים זרים ועובדים מסתננים גם לעניין השיעורים המקלים שנקבעו בסיפא לסעיף 45(א) לחוק תוכנית ההבראה ביחס לענפים מסוימים; ושלישית, האם יש להכיר בפטור מלא מהיטל על העסקת עובדים מסתננים בענף הסיעוד המוסדי. הערעור שהגישה המבקשת נסוב סביב השאלה הראשונה. המבקשת טענה כי ההלכה שנקבעה בעניין סעד שגויה, וכי היא מתעלמת מן הפגיעה החוקתית הנגרמת לעובדים המסתננים בשל הטלת ההיטל, ולפסיקתו של בית משפט זה בשנים האחרונות בעתירות חוקתיות בעניין המסתננים. עוד נטען כי מאז ניתן פסק הדין בעניין סעד בשנת 2017 חל שינוי נסיבות המצדיק את ביטולו – בלימת תופעת ההסתננות בעקבות המכשול היבשתי בגבול סיני והעדרה של מדינה שלישית אשר תסכים לקלוט מסתננים בניגוד לרצונם. כן נטען כי התכלית העומדת בבסיס ההיטל אינה מצדיקה החלתו גם על מעסיקיהם של עובדים מסתננים.

4. טענות המבקשת נדחו בפסק הדין. נקבע כי הגם שיש "טעם והגיון" בטענות המבקשת, ההלכה שנקבעה בעניין סעד היא ברורה, ואין מקום לסטות ממנה בחלוף מספר שנים מועט ובהינתן דחיית הבקשה לקיום דיון נוסף בעניין ישרוטל לפני כשנתיים. עוד נקבע כי טענות המבקשת מתייחסות "לנסיבות שקדמו להלכת סעד ולאותן שנות מס שנדונו שם. בעניין סעד בית המשפט היה מודע לכל הטענות [שהמבקשת] העלתה: מעמדם המיוחד של העובדים המסתננים יוצאי סודן ואריתריאה; מדיניות אי ההרחקה הנוהגת לגביהם; מדיניות אי האכיפה של העבירה הפלילית בהעסקתם של עובדים זרים

ללא היתר; וכן להיבטים של אמנת הפליטים". חיזוק נוסף למסקנתו מצא בית המשפט בפסק הדין שניתן בבג"ץ 2293/17 גרסגהר נ' הכנסת (23.4.2020), אשר עסק בחוקתיות הסדר הפיקדון בעניינם של עובדים מסתננים שנקבע בחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (להלן: הסדר הפיקדון). הואיל ובאותו עניין לא נפסל רכיב המעסיק שבהסדר הפיקדון מצא השופט י' עמית כי פסק הדין "אינו תומך בעמדת [המבקשת]. נהפוך הוא. העתירה הנוגעת לחובתו של המעביד להפקיד 16% משכרו של העובד נדחתה, על אף שגם בהפקדת רכיב המעביד יש כדי לייקר את עלות העסקתו של העובד המסתנן".

עם זאת, נקבע בפסק הדין כי משהלכה בעניין טעמ ביקשה להשוות את מעמדם של עובדים מסתננים לעובדים זרים חוקיים בכל הנוגע לחובת תשלום ההיטל מכוח חוק תוכנית ההבראה, וכן בשים לב לכך ש"לא ניתן להתעלם מתוצאותיה הקשות" של ההלכה, יש לקבל חלק מן הטענות שנטענו בערעורים האחרים ולקבוע כי שיעור ההיטל שיוטל על העסקת עובדים מסתננים בענפים מסוימים יושווה לזה החל על יתר אוכלוסיית העובדים הזרים. כן נקבע כי משיתר העובדים הזרים אינם זכאים לפטור מהיטל במידה והם מועסקים בענף הסיעוד המוסדי, אין כל הצדקה ליתן פטור כאמור בעניינם של עובדים מסתננים. ואולם, משטענות המבקשת אינן מתמקדות בקביעות אלה, לא נדרש פירוט נוסף בענין זה.

5. בבקשה דנן שבה המבקשת על טענותיה באשר להלכת טעמ. המבקשת טוענת כי משעמד בית המשפט על ההגיון שבטענותיה ועל תוצאותיה הקשות של הלכת טעמ, היה עליו לדון בטענות לגופן, ולא לדחותן בנימוק שאין לסטות מאותה הלכה אך בשל פרק הזמן הקצר שעבר מאז שנקבעה.

6. לאחר עיון בפסק הדין ובבקשה לקיום דיון נוסף הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, אף מבלי לקבל את עמדת המשיבים. כפי שנפסק לא אחת, הדיון הנוסף הוא הליך חריג השמור לאותם מקרים שבהם נפסקה הלכה העומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה ראוי לקיים בה דיון נוסף (סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט); דנג"ץ 2963/20 כץ נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23, פסקה 8 (27.8.2020)). המבקשת אינה טוענת כי במקרה דנן נקבעה הלכה חדשה. היא יוצאת נגד החלטת בית המשפט שלא לדון פעם נוספת בטענות אשר נדונו והוכרעו בעניין טעמ. טעם זה המועלה על ידי המבקשת, אין בו על פני הדברים כדי לבסס עילה לדיון נוסף על פי תנאי סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט.

אשר על כן, הבקשה נדחית. משלא התבקשה תשובה, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, א' בכסלו התשפ"א (17.11.2020).

ה נ ש י א ה